

WALVISSSEN IN DE LIGURISCHE ZEE

Martijn de Jonge

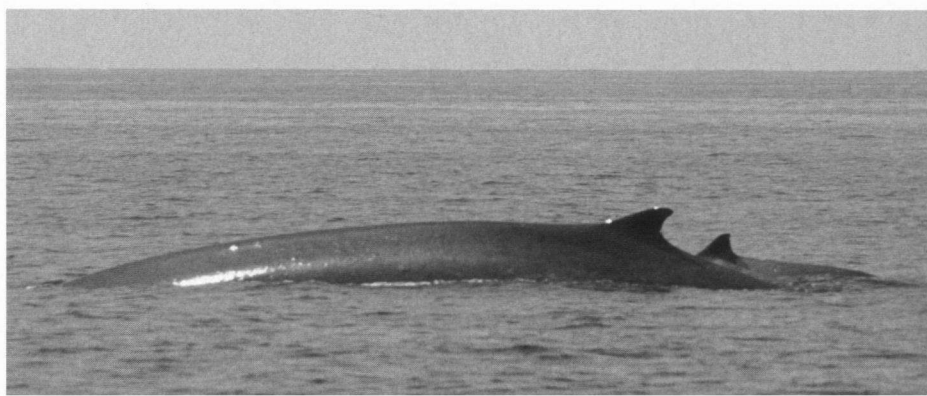
Tussen Corsica en de Italiaanse noordkust ligt de Ligurische Zee. Een voedselrijk deel van de Middellandse Zee waar duizenden vinvissen en dolfijnen leven. Je kunt ze ontmoeten tijdens een tocht met de 'Corsara', die vanuit de haven van Imperia vertrekt. Met stuurman Albert Sturlese aan het roer en bioloog Marco Ballardini op de uitkijk vertrekken we over een helblauwe zee naar de favoriete walvisstekken, 30 mijl uit de Italiaanse kust.

Vinvissen in zicht!

"Balenottera, due!" (vinvissen, twee!), roept Marco vanaf het bovendek van de Corsara. Zojuist heeft hij door zijn kijker twee spuitende vinvissen gespot. Stuurman Albert koerst op halve kracht richting de plek waar de walvissen ondergedoken zijn. Ondertussen licht Marco via de intercom de passagiers in, die direct opgewonden naar de horizon turen. We hebben al drie uur rond gevaren en hadden de hoop opgegeven om een walvis in levende lijve te ontmoeten. Als we stil liggen op de duiklocatie begint het wachten. Wanneer zullen de dieren boven komen is de vraag en vooral waar? Plotseling klinkt er gesnuif: de vinvissen zijn achter ons, precies tegen de zon in, aan het oppervlak gekomen en blazen wolken water verticaal de lucht in. Marco probeert foto's van de rugvinnen te maken maar de schittering van de zon op het water is te fel. De passagiers genieten van de kolossale vinvissen die zich wei-

nig aan trekken van onze aanwezigheid. Stuurman Albert tuurt de horizon af en wijst in oostelijke richting: nog een groepje vinvissen is drie kilometer verder opgedoken. Marco besluit dat die groep betere waarnemingskansen geeft. Daarop koerst de Corsara oostwaarts. Marco, Albert en de andere waarnemers stralen: dit is een topdag! Dan betrekken de gezichten plotseling: uit het zuiden komt de gele snelboot naar Corsica op hoge snelheid aan. Met zo'n 70 kilometer per uur crosst hij dwars door het gebied waar de vinvissen ondergedoken zijn. Albert grijpt de marifoon en probeert tevergeefs radiocontact te maken met de stuurman van Corsica-ferries. Terwijl de snelboot achter de horizon verdwijnt blijven wij achter in het kolkende kielzog. Dan gebeurt het: vlak naast de Corsara komt

De vinvis met kalf brengt de passagiers in vervoering. Foto: Martijn de Jonge

De gestreepte dolfin wordt het meest waargenomen. Foto: Martijn de Jonge

de groep vinvissen aan het oppervlak. Marco en Albert tellen gezamenlijk de spuiters: "Uno, Due, Tre... Quattro!" Het zijn er zelfs vier die, gelukkig onbeschadigd, lucht komen happen. Het weergaloze spektakel brengt de passagiers in vervoering, vier ruim 20 meter lange walvissen liggen spuitend zij aan zij met de Corsara. Door het heldere Mediterrane water zijn de lange koppen goed te onderscheiden. Straks zullen ze weer op grote diepte naar garnalen duiken maar nu zijn ze 'voor ons'. Een uur later komt de volgebouwde kust van Imperia weer in zicht. Terwijl Albert de Corsara de haven instuurt zwelt het geluid van de immer toeterende scooters aan.

Varen met de Corsara

De Corsara vertrekt 's ochtends om 11.00 uur vanuit Porto Maurizio, de haven van Imperia. Er wordt via het oostelijker gelegen Andora gevaren, waar ook nog een opstapmogelijkheid is. Tijdens de tochten met de Corsara zijn er altijd ervaren biologen aanwezig die uitleg geven in het Italiaans, Duits en Engels. Een trip kost € 30 per persoon terwijl kinderen van 3-12 jaar half geld betalen. De Corsara ligt in Imperia afgemeerd bij het gebouw van de kustwacht terwijl het boekingskantoor annex souvenirshop zich in de nabije Via Scarincio op nr. 12 bevindt. Daar kan men ook de fotoboeken inzien en meer informatie over de walvissen en dolfijnen van de Ligurische Zee krijgen. De gehele tocht vanuit Imperia duurt ongeveer zeven uur en biedt ook een goede gelegenheid om een dagje aan de hectiek van de volle Italiaanse kust te ontsnappen.

Waarnemingen

In totaal kunnen er in de Ligurische Zee acht verschillende walvis- en dolfijnsoorten worden gezien. Van de grote

soorten is de gewone vinvis *Balaenoptera physalus* het talrijkst en met 24 meter lengte verreweg het grootst. Ook de iets kleinere potvis *Physeter macrocephalus* duikt regelmatig op en onder. Van de kleinere soorten wordt de gestreepte dolfijn *Stenella coeruleoalba* het meest waargenomen, daarnaast zijn er kansen op tuimelaar *Tursiops truncatus*, griend *Globicephala melas*, grijze dolfijn *Grampus griseus*, gewone dolfijn *Delphinus delphis* en de dolfijn van Cuvier *Ziphius cavirostris*. Tevens zitten er zeeschildpadden in het gebied en komen er af en toe octopussen aan het oppervlak. De meeste trips van de Corsara leveren in ieder geval gestreepte dolfijnen en meestal ook nog wel een 'grote jongen' op. Recente waarnemingen zijn op internet te lezen: www.whalewatch.it/bluWesten.html, doorklikken naar 'Recent Sightings'. Buiten het hoogseizoen zijn de afvaarten afhankelijk van de hoeveelheid aanmeldingen, vanaf 15 september tot 2 november wordt er alleen in het weekend gevaren. Wie een redelijke kans op zowel dolfijnen als walvissen wil hebben reserveert twee dagen voor een trip vanuit Imperia.

Walvisreservaat

De Ligurische Zee, tussen Corsica, Toulon en Toscane, is zeer voedselrijk en kent daardoor hoge dichtheden van dolfijnen en gewone vinvissen. Van die laatste soort zwemmen er in het gebied duizend exemplaren rond, één derde van de totale populatie in de Middellandse Zee. Vanwege die ecologische waarde werd op 25 november 1999 door de regeringen van Monaco, Italië en Frankrijk een walvisreservaat in de Ligurische Zee ingesteld. Globaal 100.000 km² zee kreeg hierdoor een beschermde status. Sindsdien is er weinig gebeurd. De grootste bedreiging vormt de milieuvervuiling in de Middellandse Zee door toerisme en industrie.

Voor de vinvissen vormen de acht ferrylijnen tussen Corsica en het vasteland een extra gevaar. Ongeveer 30% van de dood aangetroffen vinvissen in het gebied toont verwondingen veroorzaakt door aanvaringen met schepen. Onderzoekers vermoeden dat vooral dieren, die aan het wateroppervlak slapen, het slachtoffer worden.

Martijn de Jonge
Simonshavenstraat 38
1107 BV Amsterdam